

Համբոյր մը Հայոց Հայրիկի նուիրական շիրիմէն և լուսնակի ցոլքը Մխիթար Արքայի անդրանիկ ներշնչարան Սեւանայ մենաստանէն:

Սիւնեաց քաջերու խրոխտ ոգին քեզ նուէր:

Աւարայրի դաշտէն «Նորահրաշ» շաւականը քեզ ընծայ:

Թաղէի վանուց խորաններէն Պլպուլն Աւարայրին թող քեզ համար երգէ «Ով դու քարեկամ» երգը:

Հայ շինական ու գեղջուկ սրտերէն քեզ ընծայ ժողովրդական երգերը՝ Կոմիտասով անմահացած:

Փունջ մը կարմիր կակաչ, կապոյտ Գինեբրուկ, և նարնջագոյն Անթուամ ծաղիկը՝ հերոսական վան - վասպուրական մեր աշխարհէն՝ Արծուարոյն վարագայ լեռանց լանջերէն քաղուած:

«Ձայն տոբ, ով ծովակ» երգը Աղթամարի Քարի գլուխ բարձունքէն՝ նուէր քեզի:

Պաշտամունքի համբոյրներ Եղիշէի և

Գրիգոր Նարեկացիի շիրիմներէն սրբազան:

Անշափ կարօտ Տարօնի աշխարհէն, Ս. Սահակ Պարթեւի և Մամիկոնեանց գերեզմաններէն և Մշու Սուլթան Սուրբ Կարապետի մենաստանէն:

Սասունի և Զէյթունի բարձունքներէն ռազմական երգեր և հերոսներու հոգիները քեզ պահապան:

Եւ վերջապէս Կիլիկիայէն ինչ տամ նուէր, ոսկեգրիչ մագաղաթեայ մատենան մը, թէ Ռուբինեանց ազատասէր ամրոցներու կողերէն ընկած քար մը նետահար, այս բոլորը քեզ համար, այս բոլորը քեզ յարմար:

Ինձ կը մնայ երկիւղածութեամբ խռնարհիլ քո հիմնադիրներու, բարերարներու, մեծ դաստիարակներու և ազգանուէր սերունդներու գործին ու յիշատակին առջեւ և մաղթել որ դարեր շարունակ վառ մնայ քո լոյսը, անշէջ մնայ քո ներշնչած յոյսը մեծ սրտին մէջ Հայ ցեղին, որուն մէկ խոնարհ ու համեստ զաւակն է

ՀԱՅԿ ԱՃԷՄԵԱՆ

ՈՒՂԵՐՁ ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼ ԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՅՈՐԵԼԵԱՆ մըն ալ, հարիւր տարինեւրու դափնիներով պսակուած, հարիւր տարիներու ջահերով բոսորագող, փառաւանձ Մտքի ճառագաթացումի Յորելեան մը՝ որ Հայութեան է, Հայուն Լուսակերտումի Զուլարանին Հարիւրամեայ Տօնն է, որ վերապրումը կ'ողջունէ իր գաղափարապաշտ հիմնադիրներուն՝ Մուրատի և Ռափայէլի, յաւերժացնելով անոնց Յիշատակը՝ բերելով հպարտ պարծանք մը այն Հայրերուն՝ որոնք ոչ մէկ ջանք խնայեցին այդ կրթական բարձր հաստատութիւնը հարիւր տարիներ անասան պահելու և որոնք ամէն մղում ցոյց կու տան և ամէն զոհողութիւն յանձն կ'առնեն այդ

հաստատութիւնը դեռ շատ երկար, դարեր ու դարեր պահելու, ինչ որ Հայութեան գոյութեան ուժեղ երաշխիքներէն և խորհրդաւոր նշանաբաններէն մէկն է:

Անդին՝ թափուր, աւերակ շիրիմներու շեղջակոյտ և փակուած ամէն հայու՝ որ զոնէ իր սիրելի և անմոռաց զոհերուն հուղակոյտներու այց մը տալ ուզէր. ասդին՝ ցիր ու ցան ու հալածական, շլմորած և սպասումի նկուղի մը մէջ օրհասական, բայց կ'ապրի Հայը Մուրատ-Ռափայէլեաններու փառայեղ արտայայտութեան մէջ, և գիտակցութեան ու վերածնունդի շունչ մը կ'առնէ դիտելով իր Մտքի Հաստատութիւնները:

Արեւմտահայութեան կրթական չորս հաստատութիւններէն — Մուրատ-Ռափայէլեան, Կեղրոնական, Պէրպէրեան, Սահասարեան — Մուրատ-Ռափայէլեանն է որ անայլալ և զօտէպինդ ընթացքով մեր ցեղին գիտակից պատուաբեր զաւակներ կը պատրաստէ. մինչ անդին վերջինը մեծ եղեռնին զոհ, Պէրպէրեանը դադրած, և Կեղրոնականը մեծ ճիգերով միայն կանգուն կը մնայ:

Ո՛րչափ մխիթարական և ուրախալի պիտի ըլլար որ Մուրատ-Ռափայէլեանի սաները, ընդմիջտ յաւերժացնելու համար իրենց վարժարանին անունը, նախաձեռնարկ ըլլային վերակազմելով իրենց Սահասարեանը:

Նուց Միութիւնը՝ կապ մը ստեղծէին այդ միւս հաստատութիւններու վերապրող Սանուց Միութիւններու հետ, անոնց հետ միասին, Հայ վերածնունդի նորագոյն ճառագայթներ սփռէին:

Կը յուսամ որ Մուրատ-Ռափայէլեան Գերդաստանը իրը պիտի ընէ և իրագործէ ուղերձիս հետ յայտնած այս ջերմ փափագս:

Մեր ներկայ վիճակին մէջ՝ նոր զործիչ, նոր գործ, նոր եռանդ և նոր կեանք պէտք է, որ իրական ըլլայ մեր ամենուն սրտին կոչը՝ Հազար ապրի Մուրատ-Ռափայէլեան հաստատութիւնը, հազար հազար ապրի Հայ Ազգը:

Թ. ԳԱՌԵԿԵԱՆ

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՆ

Վերնագիրը կը յիշեցնէ ասկէ շուրջ 30 տարի առաջ ֆաղկեղոնի Մխիթարեան վարժարանին բեմէն մեր լսած հակիրճ մէկ բանախօսութիւնը զոր վարժարանին տնօրէնը, Հ. Արիստակէս Վ. Գասգանտիլեան, այն ատեն արտասանեց:

Գրչի՛ և ճաշակի վարպետ վարդապետին մէկ համակրանքի ողջոյնը եղած է առ իր սաները ուղղուած՝ որմէ՛ եթէ արտօնէ, այս առթիւ քանի մը տող կ'ընդօրինակենք:

«Ես այս բոլորին հոգւոյս բոլոր աշխուժովն է որ — բարով եկաք — դուք ձեր տանը մէջն էք կ'ըսեմ, թէպէտ և ցրուած աշխարհիս չորս կողմ, առիթը գալուն իրարու հետ վերաբերութեան ժամուն մենք պէտք է գտնուինք միշտ պատուարին վրայ, իրրեւ զօրավար, իրրեւ զինուոր, իրախուսենք զձեզ ուսման, վասնզի եթէ մենք որդիքը, դուք որդեգրեալներն էք միակ հասարակաց հօր մը, որ եղաւ և է՝ Սահասարեան Մխիթար Աբրահայր:

Մխիթարայ կերպարանքն է նախ, որ երկու դարերէ աւելի թանձր խորութենէն, հսկայ կ'ելլայ, կ'ամբառնայ և կը բազմի հոս՝ այս ակմբին և իրեն արարածներուն մէջ, իր գործը փառաւորելու, իր հանձարին ծրագիրներուն մղում և քաջալեր տալու:

Մուրատ և Ռափայէլ կը կազմեն անընդմէջ Մխիթարայ ընտանեացը մասը գերազանցապէս, են իրրեւ զոյգ մը առատաձեռն և իրականօրէն ազգասէր հոգիներու ճառագայթներ՝ ինկած բիւրեղեայ հատուածակողմի մը վրայ, ցոլացնելու ծիածանի գոյներ, և այն հատուածակողմին շնորհիւ ութսուն (այժմ հարիւր) տարի է վեր չեն դադրիր լոյս սփռելէ»:

Յարգելի բանախօսին երախտագէտ շեշտը՝ իր աշակերտներուն ինչպէս իր Միա-